

ABONAMENTUL

Pe 1 an . . . 12 lei

Un număr nou 10 bani
" " " " vechi 40 "

CENTRUL DOBROGEI

ANUNCIURI

Se primesc direct la
administrația școlii și
în condițiile cele mai
avantajoase.

Apare săptămânal în Babadag.

SUB DIRECȚIA UNUI COMITET

Redacția și Administrația Str. Carol.

POPII DIN DOBROGEA

Cine cunoaște bine, bine de tot, caracterul, apucăturile și proveniența preoților români din totă țara, va recunoaște de sigur că preoții din Dobrogea se prezintă ca o nuanță deosebită.

Reduși a trăi pretutindeni, mai mult din caritatea credincioșilor de cât din mica subvenție pe care le o acordă Statul, acești misionari ai puterii divine pe pământ au finit prin a deveni un fel de pietre de mormânt pe spinarea locuitorilor, un fel de stimulente mai mult pentru sarcasme și ironii de cât pentru respect și venerație.

Dar în Dobrogea se mai adaugă încă o împrejurare și anume aceea a diversității de limbă și naționalitate în mijlocul populației căreia preotul trebuie să serve de intermediar între D-zeu și om.

Condiția lor din acest punct de vedere devine deci mai greoaie și tocmai de aceea li se cere mai mult tact și mai multă cumpănă. Dacă corespund ori nu acești preoți condițiunii de mai sus, acesta e o chestiune de apreciere și în tot cazul nu noi am fi chemați să reprimăm răul; căci incontestabil, după cum nu există pădure fără uscătură, tot astfel în orice ramură de slujbași nu se poate să nu se găsească și mici excepții, cari să nu corespundă și chiar să lucreze în contra intereselor pe cari le reprezintă.

Avem însă câte-va observații de făcut și am fi fericiți dacă ele ar fi bine pătrunse de cei vizați, cu atât mai mult cu cât putem anticipa că aceste observații intră și în vederile autorităților ecleziastice superioare:

Biserica autocefală ortodoxă română este stricto-sensu o instituție de Stat, și nici de cum o instituție absolut independentă, adevărat un fel de Stat în Stat, după cum e în alte părți. Rolul ei nu e de cât să ajute pe Stat, să îl secondeze de aproape în toate direcțiunile și tendințele lui, iar nici de cum să meargă alături de Stat sau eventual în contra intereselor lui.

Prin ultima lege a clerului mirean apoi, adevărat prin faptul că preoții au devenit salariați Statu-

lui și deci funcționarii lui, această legătură dintre Stat și biserică a devenit mult mai strânsă și exigențele Statului față de preoți ar putea fi astăzi mult mai mari.

Dar în afară de această legătură de fapt și chiar de drept există între preoții dobrogeni și Statul Român o legătură de o ordine morală cu mult mai superioară, legătură ce nu se poate codifica într'un text de lege, dar care devine cu atât mai prețioasă cu cât trebuie codificată în conștiințele noastre, în inimile noastre. E legătura noțiunii de Patrie, care a făcut gloria preoțimii din toate timpurile, care caracteriză preoțimea modernă din Occident, care nu mai departe de cât acum câte-va luni a contribuit în mod simțitor la provocarea războiului Spano-American, tocmai din cauza șovinismului spaniol care nu fusese pregătit și cultivat în Cuba de cât de misionarii catolici ai Spaniei.

Noțiunea de D-zeu și noțiunea de Patrie au fost în tot-d'a-una atât de strâns legate în fața preoțimii în cât au produs de multe ori aceea confuziune care le a atras stima, prestigiul și preponderența pe cari preoții s'au înălțat până la cele mai de sus trepte în conducerea Statelor.

Uite-se așa dar acești preoți la colegii lor catolici și protestanți răspândiți pe totă suprafața globului; răsoiască mai cu deosebire Istoria trecutului țărilor române; gândească-se nelncetat la indoitu lor îndatorire și suntem siguri că li se rezervă aici în Dobrogea locul cel mai de cinste și venerație în societate.

Un preot

PROȘTI DAR VENINOȘI

Adversarii administrației tulcoane din localitate sunt ei destul de proști, destul de inuși și de desprețuiți, dar nu în schimb atâta perversitate și venin în inima lor în cât i-am putea compara cu cei mai de frunte politicieni cari se conduc de sistemul machiavelic.

Mai deună-și se descoperi și se stîrpi o bandă de hoși din cele mai îndrăznețe, și mai periculoase, numai în câte-va zile, cu o tactică și o energie uimitoare. Ei bine, credeți că adversarii — dacă merită acest nume toți netrebnicii — au recunoscut vre-un merit administrației din acest

fapt salutar și util chiar lor, lor, imbecililor, cărora nimeni în țara asta nu le-ar încredința vre-o slujbă? Din contra, ei au găsit și din aceasta o ocazie de oleverii și de șapte la ureche.

Acum căpitanul Cornea, polițaiul orașului Tulcea prinde — puțin ne pasă ce măsuri și ce mijloace va fi întrebuintat, tocmai asta e meritul unei bune poliții, să dea la lumină numai de cât rezultatele ori efectele — prinde, și, pe autorul furtului celor 460.000 lei ai Băncii din Constanța, tocmai în momentul când era s'o șteargă peste graniță, și redă Băncii un capital, a cărui dispariție a emoționat întreaga țară. Ei, credeți că nătrăii cari putrezesc totă ziua prin cafenelele Tulcei, făcând coniecturi pe seama omienilor mari și dând din când în când câte o notiță pe la ziare, găsesc vre-un merit polițaiului Tulcei pentru această rară și exemplară descoperire? Din contra, calomni și un prilej de insulte și de bărfeli.

Trebuie să aibă în adevăr o putere titanică spre a putea privi indiferent atâta mișelie în pipota și țasta unor idioți cari nici în mânăsă Dobroge nu și pot găsi o ocupație spre a și câștiga într'un mod demn și onorabil existența zilnică a lor și a nevestelor lor. Din când în când noi pomenim numele acestor tipuri în coloanele acestui ziar.

CRONICA

Unul și încă unul din colaboratorii noștri — adevărat dacă or fi sau nu colaboratori asta nu vă privește — a trimis inteligentului nostru prim-redactor în secesia anunțurilor, următoarea ipistolă lucrată numai în creion, pe care cu totă evlavie ce avem pentru cinstitele mutre o dăm în vileag, ca să i vadă lumea cine sunt asasinii,

„Constanța“

„Dragă Musnepaș“

„Mă veți unde m'au aruncat ale sorțel triste
valuri?
„M'au asvârlit pe ale Mării triste valuri
..... în concentrare

— „(Veți să nu fi și tu concentrat că te ia
herra von Scaraoschi).
„In momentul când seriem în coroborare
„aceste rinduri bem cafelele la Kirries Pana-
„jotts și ne gândim cu adâncă compătimire
„la destialul tău mai vitreg de cât chiar al lui
„Ovidiu care n'a fost exilat la Babadag ci la
„Constanța.

„Unde dai și unde erapă
„Iei pământ și colo apă
„D e ai fi și tu p'alei
„Am juca niște popici
„Colo apă iei pământ
„Unde am fost și unde sunt
„Foc verde Babadag
„Te sărut neică cu drag.

NI ȘI HERR
Cel doi noboriti

Stimabilii sunt poezi după cât veduți; căci dacă i ași lua de scurt și i ași întreba: ce meșteșug aveți, cetățeni?... Nu știu zău dac'ar ști ce să mi răspundă. Dar dac'or fi având pretenția de a fi călcăt pe urmele lui Ovidiu, par'că mi vine și mie să esclăm cu indignare:

Voi sunteți urmașii lui Ovidiu!?!
Par'cați fi niște guvidii.
Său mai drept, bulibașa
Dacă e vorba așa.

Ghileț

„Aș Musnepaș este o denotație etimologică din Scaraoschi. În ighelele noastre și dintr-o muncă deosebită de vază neologismul nostru să fi fost muncă.

D'ALE INVETAMENTULUI
(Școlile de adulți)

Atât prin legea învățământului primar votată de partidul conservator la 1893, cât și prin modificările ce i-au adus liberalii mai în urmă, s'a prevădut înființarea școlilor de adulți.

După mărturisirile d-lui Revisor școlar, județul Tulcea, mai mult ca celelalte județe din restul țării, are cele mai multe școli de acest gen. Negreșit, că meritul de a fi înțeles netăgăduita importanță a școlilor de adulți pentru Dobrogea, se cuvine d-sale, și d-lui Prefect al județului, care știind să facă bună întrebuintarea banului public, a acordat cu totă largețe, fondurile necesare, condițiune fără care nu se putea găsi personalul didactic conducător.

Dar un lucru e cam băfător la ochi: pe când cea mai mare parte din comunele rurale sunt prevădute cu școli de adulți, orășelele din contra, mai nici unul nare o asemenea instituție. Și noi credem că comunele urbane se găsesc mai în măsură a le înființa și întreține, căci au venituri relativ mult mai mari; iar necesitatea lor la orașe dacă nu e mai viu simțită, apoi e tot pe atât de necesară ca și la sate; căci în orașe se găsesc sute de lucrători, cari n'au vădut nici odată buncile școlii; sunt de acei cari făcând două trei clase primare au nevoie a li se ridica nivelul cunoștințelor elementare; și mai sunt încă mulți din ei străini de naționalitate, și aceștia netăgăduit trebuie știuși cât-va timp în atmosfera școlii.

Pe temeiul considerațiunilor de mai sus, cerem crearea unei școli de adulți aci în Babadag.

Înainte alegorilor comunale

Am făgăduit a schița un program de gospodărie comună, pentru viitoră campanie electorală, și trebuie să ne ținem de cuvânt. Dar dacă ne impunem această sarcină, aceasta nu o facem dor în dragul celor ce și-au pus gândul și și-au făcut apetitul de a se așeza pe scaunele de consilierii sau de primar.

Noi ne îngrijim mai mult să edificăm pe alegători asupra drepturilor ce au să le punem la îndemână un soi de chestionar, la care să răspundă cei ce solicită sufragiile lor.

Am spus-o și o repetăm, că nu-i de ajuns să aibă cine-va o situațiune materială bună, sau să pună în evidență trecutul activității sale politice, ori titlurile de școlă ce ar fi posedând, ca să merite o demnitate publică la comună.

Am făcut aici în Babadag cea mai amărâ experiență; am avut la cârma comunei și omeni de legi, și proprietari, și foști funcționari cu experiență îndelungată; toți, dar mai aproape toți, ne au lăsat în absolută desiluziune. Ce folos că

a cunoscut perfect de bine legile țerei, dacă în tot timpul primăriei sale a dormit somnul cel malfneturbat? Intru cât Y ca bătrîn funcționar, ne a adus vre-un bine, dacă și-a sfârșit prematur mandatul său prin intervenirea unei anchete, pentru cauză de manipulare a fondurilor comunale? Și tot așa mai departe am putea face analiza foștilor edilii primăriei din Babadag, dacă spațiul și timpul ne-ar permite; ne oprim însă de o cam-dată aci.

Orașul Babadag are nevoie pôte mai mult ca alte comune urbane de gradul său, de îmbunătățiri. Îi lipsește un plan de aliniere fără care edificiile ce pun în construcțiune sau reparațiunile ce se fac pe alocuirea sunt lăsate în voia întâmplăref; Comuna n'are un regulament de admirațiune publică; șanțul inconjurător al orașului e cu mult înapoia celui ce împrejmuește Casapchioiul său Enisala bu-ni-oră stradele, unele lăsate în starea primită de la Turci, iar cele pavate fără nici o măsură de întreținere. Școlile? Cea de băieți n'are cancelarie, nici locuința suficientă pentru direcție—și amândorora le lipsește sale de clase, așa în cât actuala administrație comunală s'a vădut nevoită să alerge în oraș și să închirieze două odăi pentru viitoare separațiunile de clase ce se vor face de la 1 Octombrie viitor.

Incal de biserică nu mai dicem nimic; un oraș cu o populație de 3000 de locuitori, să nu aibă o biserică măcar ca comuna rurală Zebil, acesta e culmea rușinei pentru orașul nostru.

Iată d-lor candidații la primărie, ce trebuie să aveți în vedere, când gândiți a vă prezenta înaintea colegiului comunal. Dar d-văstră sunteți tocmai din accia carți ați deținut primăria și n'ați făcut nimic din cele de mai sus. Și d-v. alegători, iată ce trebuie să pretindeți acelor în mâna cărora veți încredința șorta comunei.

Vorbe late și planuri neghiobe știm că se plâsmuesc multe mai cu seamă aci în Babadag, și în special la cafeneaua lui Rami, unde câte gôle și capete seci, mila Domnului sunt cu dușumul; dar comunei îi trebuie oameni destoinici, persoane cu adevărat simț de gospodărie.

Deci, luați seama pe cine o să alegeți.
Un vechi cetățean

Congresul presei internaționale

Ziarele străine aduc știrea că congresul internațional al ziaristilor s'a deschis la Lisabona în prezența Regelui, Reginei miniștrilor și întregului corp diplomatic.

Cu această ocaziune, Regele a ținut un discurs arătând rolul și importanța presei în diferite ramuri ale activității sociale și urând congresului succes în lucrările sale.

Numărul ziaristilor cari s'au adunat la Lisabona mai din toate țările lumii este de 170.

E regretabil că Comitetul Societății presei noastre n'a luat nici o măsură, pentru a fi putut face ca și ziaristii români să fie reprezentați la acest congres, unde de sigur se vor debate multe chestiuni importante relative la presă și la ziaristii în general. Noi n'avem intenția de a face reproșuri. Ținem numai să constatăm, cu această ocaziune, că cea mai mare parte dintre ziaristii noștri, lăsându-se prea mult a fi luați de vîrtogul politic, care, mai ales, la noi, frământă într-un grad foarte mare partidele de guvernament, uităm și ne arătăm nepăsători înșine de șorta noastră. Așa fiind, credem că ori-cine se spune că avem dreptate să ne plângem

că moralul și prestigiul gazetărilor români nu e la înălțimea pe care i-o impune misiunea și pozițiunea sa.

Un proverb românesc zice: Cum țîșterai așa vei dormi. Un ziarist

Cât au costat războiele din timpul nostru

Acum când tratatul de pace între Spania și America este pe punctul de a se încheia și când atât la Madrid cât și la Washington nu va întârzia încheierea bilanțului războiului, nu este fără interes de a ne aminti cât au costat în oameni și în bani războiele din a doua jumătate a acestui secol.

Iată câte-va cifre sugestive în această privință:

Războiul Crimeii a costat 75,000 oameni și 10 miliarde; războiul Italiei 45,000 oameni și 15 miliarde; războiul de separațiune a costat pe America de Nord 280,000 oameni și 32 miliarde jum. și pe Statele de Sud 520,000 oameni și 11 miliarde jum.; războiul austro-german din 1866 a costat 45,000 oameni și 16 miliarde jum.; expedițiunea din Mexic și aceea a Chinei și Cochinchinei 65,000 oameni și 1 miliard; în războiul franco-german din 1870 s'au omorât 155,000 francezi și 100,000 germani și a costat 15 miliarde.

Războiul ruso-româno-turc nu se știe cât a costat în oameni și în bani; tot astfel nu se cunoște nici bilanțul duelului bulgaro-serb și a ultimului război turco-grec.

Din cifrele de mai sus însă rezultă că totalul oamenilor morți în acele războaie este de 1.285.000 și banii cheltuiți sunt 91 miliarde jum. franci, adică viața unui om a costat peste 70.000 franci.

Acum să știți și ceea-ce costă înarmările, iată cifrele pe cari le dă ziarul vienez „Neue Freie Presse” privitoare la cheltuielile militare în Europa:

În 25 de ani, de la 1870 până la 1895, budgetul total al Europei s'a îndoit: de la 11 la 22 de miliarde. În 1802 budgetul militar anual e de 5 miliarde. Din această sumă pe Statele din Tripla-Alianță vin 1700 de milioane, pe Franța și Rusia tot atât de mult, pe Anglia 820 de milioane, pe cele-lalte State, afară de Turcia, 850 de milioane. De atunci budgetul militar a crescut în mod considerabil, mai cu seamă în urma marilor înarmări pe apă. La budgetul războiului trebuie să se mai socotescă și procentele datoririilor, căci cea mai mare parte a acestora au fost făcute cu ocazia războielor. Împreună cu aceste procente, budgetul militar al Europei formeză mai mult de o treime din veniturile totale ale Statelor.

Rusia, Germania, Anglia, Austro-Ungaria, Franța, Italia și Spania au cheltuit în 1891 cam 3.500 de milioane pentru armată și numai 350 de milioane pentru scopuri culturale.

Pretinsul atentat asupra Regelui nostru

Relativ la pretinsul atentat plănuț în contra M. S. Regelui, „Budapester Correspondenz” primește dintr'un izvor autentic, următoarele informațiuni:

„Înainte cu câte-va zile poliția unghurească a primit știrea confidențială că în Panciova s'ar afla un individ care făcuse niște declarații din cari se putea deduce că, în legătură cu alți anarhiști, plănuște

un atentat contra Regelui României, atentat care avea să fie executat în România. În urma acestei știri poliția a luat întinse măsuri pentru a pune mâna pe acest individ, care a și fost prins de gendarmerie la debarcarea sa în Orșova. S'a constatat că acesta e un fotograf fără de ocupație, din Belgrad, cu numele Christo George Bosković. Nu s'a găsit la dînsul nimic după care să se pôte deduce că ar voi să comită o crimă. Știrea că s'ar fi descoperit asupra lui diferite arme este cu desăvîșire neintemeiată; Bosković făcea mai curînd, impresia unui pungaș o-braznic de cât aceea a unui anarhist periculos. El a fost înaintat parchetului din Caransabes, de unde după eventuala sa condamnare, va fi expulsat peste granița sârbescă.”

Diferite știri

Se vorbește că Curtea noastră Regală e în perspectivă de a primi pe la finele lunii Octombrie un oșpe exotic, anume pe Șahul Persiei, Musaffereddin, care va întreprinde o călătorie prin toate țările Europene, călătorie ce se va prelungi până la vară.

—x—
În ziua de 30 Septembrie trecut, pe la orele 6 dimineața, de către sergentul polițienesc Epure Iou s'a găsit pe strada Prislav în dreptul locuitorilor Marin Tanase și Saraidar H. Murcaș, un copil de sex temenin lepădat, care s'a încredințat în mod provisoriu numelui sergent

—x—
În Lemberg au fost arestați de curînd 72 Ovrei, pentru că făcuseră multe agitațiuni socialiste și stăteau în legătură cu mai multe societăți socialiste străine. S'a descoperit și o tipografie socialistă a lor. Toți au fost arestați.

Un proces Jidano-Maghiar

Despre revoltătorul proces, care ne-a dat cea mai izbitoare dovadă despre justiția maghiară, corespondentul „Gazetei” scrie următoarele:

„Să ia naționalul lui Braun; Jidovul declară că n'are nici o confuziune și că a mai fost în două rânduri pedepsit cu temniță ordinară pentru mituire.

Cel-lalt Jidov, apărătorul lui Braun, se ridică, și cu o impertinență cum numai un Jidov pôte avea, declară, că e gata să pună acum el sub acuză pe avocatul Patija pentru „obraznicii”, cu care a cutezat să pășească el, agitatorul, în fața unui tribunal unghuresc și mai ales pentru termenii violenți, în cari și-a conceput avocatul Patija acuza. Mai interesant însă e, că Jidovul declină ori-ce argumentare a autenticității celor scrise în articolul incriminat, căci — dice el — cele scrise în articol, mai ales în fața unui tribunal, și încă în Budapesta, nu e ertat nimîruț să le tragă la îndoiială.

Dr. Babeș, în urma acestora, în pleduarul său cere, ca tribunalul să ia declarațiunea lui Vészi drept recunoștere a neadevărurilor cuprinse în articolul incriminat.

Se scoldă iarăși apărătorul Vészi și cu o bestială furie, începe să impröște în termeni cei mai murdari pe strădătorii și agitatorii români; iar pentru ca efectul să fie deplin, scote un calendar din România cu portretul celor condamnați în procesul Memorandului, și arătînd figura avocatului Patija începe să răcnescă: *Iată-l, aici e; să nu ugețați că e pe unde-va în fund. Și aici în portret e tot în frunte!* «Resultatul a fost, precum se putea prevedea, că senza avocatului Patija a fost unanim respinsă de cei 12 jurați».

Buletin agricol și comercial

Seceta care continuă să persiste în mai totă țara a început să inspire serioase îngrijiri cultivatorilor.

Din această cauză arăturiile stau bulgăroșe, iar semănatul în cele mai multe părți, a întârziat.

Culesul porumbului se urmăzează cu activitate. Cel care a fost semănat din vreme a dat o recoltă mai bună atât în regiunile de câmp cât și în cele de munte.

După evaluările făcute, recolta anului curent nu va ajunge pentru campania 1898—1899.

Anglia, Germania, Austria, Italia, Olanda, Elveția, Belgia, Danemarca, Suedia și Norvegia, Spania, Portugalia și Grecia, vor avea anul acesta trebuința de cereale.

Dar fiind-că recoltele din Rusia și Ungaria sunt slabe, putem avea mari speranțe că va veni timpul când cerealele noastre vor avea mare căutare. În tot cazul putem fi siguri că prețurile actuale se vor menține cu fermitate, apoi numai dacă agricultorii nu vor fi capturați de fluctuațiunile provocate la intervaluri de speculații internaționale.

DE PESTE MUNȚI

D. I. Lupu, președintele comitetului național român din Cernăuți și mareșalul Bucovinei, a fost reales al doilea Vice-președinte al Reichsrathului din Viena, cu totă opoziția unui grup de deputați poloni.

„Gazeta Transilvaniei” din Brașov află că într-o noapte, din săptămîna trecută, pe la orele 12, au fost bombardate cu pietre ferestrele casei d-lui paroh Victor Popea din Satulung (Săcele).

Se crede că această ispravă unghurească este a se mulțumi Ciangăilor de la Săcele, cari turbăzează de mânie că, cu ocazia alegerii de deputat dietal din Herman, Românil și-au vădut de trebă și n'au lăcomit la gologanii unghurești.

—x—
Joi, 10 Septembrie, s'au făcut în Bucovina, sub presiunea unor ingerințe administrative ne mai auzite, alegerile pentru dieta din Cernăuți, în comunele rurale. Au reușit 4 români naționali și a-nume: Iancu Lupul, Gheorghe Popovici, Modest cav. de Grigorcea și Tudor cav. de Flondor, și 2 români guvernamentali Ilarion Onciul și Emanuil Ciuntuleac.

DIN STEINATATE

In privința vinovăției lui Dreyfus

În afară de declarațiunile deja cunoscute ale foștilor miniștri de război: Mercier, Billot, Cavaignac, Zurlinden, mai putem cita pe acea a comisiunii instituite la ministerul justiției care a fost defavorabilă revizuirii procesului.

Dreyfusistii comptați pe intervenția lui Casimir-Perier, despre care Millevoye într'un articol recent se pronunță astfel:

— Datoria mea a declarat Casimir-Perier, îmi impune tăcere.

Or, datoria lui Casimir-Perier, dacă l'ar crede pe Dreyfus nevinovat, ar fi să stîghe: „Dreyfus este nevinovat”.

Nici o rațiune de stat, nici o considerație diplomatică nu l'ar împedica să-și spună cuvîntul dacă ar ști că prin tăcerea ce o păstrează săvîrșește o nedreptate.

Un singur cuvînt apărut pe buzele sale ar duce la revizuirea procesului, ar modifica convingerile noastre.

Dar Perier a tăcut, căci el știe că „Dreyfus este un trădător; și s'ar fi tăcut complice unei crime contra umanității prelungind, prin tăcerea sa, tortura unuia nevinovat; s'ar fi făcut complicele unei crime contra patriei relevând împrejurările cari au adus arestarea și au legitimat condamnarea vinovatului. Dar Casimir-Perier n'are nevoie să vorbească mai mult.

In țara Franței, a Europei, a istoriei, el a proclamat trădarea și a arătat pe trădător.

Anglia și China

Anglia prepară o grea lovitură în China. Ea instalase pe lângă împărat pe una din creaturile sale, reformatorul Kang-Ju-Mei, care n'a fost în realitate decât un agent anti-rus.

Să știe însă că această încercare a izbutit prost.—Impărăteasa, agitată de Li-Hung-Chang, disgrățiată, a răsturnat pe împărat și Kang-Ju-Mei a fugit la Shanghai, pentru a-și salva viața.

Vestea morții împăratului persistă încă de și ea este răspândită de Englezii cu scop de a opri toate planurile împărătești; dar vestea poate fi chiar adevărată și e interesul Angliei să se adevărească ca să aibă motiv de intervenire.

Englezii au și profitat de aceste evenimente pentru a mobiliza escadra lor din Extremul Orient, care a încercat în gulful Petchili. Ziarele din Londra spun că escadra are ordin de a opri transporturile rusești cari ar voi să aducă trupe în China pentru a sprijini pe împărăteasa împotriva unei noi revoluții.

Trebuie să fie o neînțelegere la curțile din Londra și Petersburg de oarece ziarul „Nouveau Temps“ declară că este indispensabilă trimiterea escadrelor: germană, franceză și rusă pentru a supraveghea pe cea engleză, căci aceste 3 puteri nu vor rămâne nepăsătoare la izbucnirea conflagrațiunii între Anglia și China.

Lupta între mahomedani și creștini

Se telegrafiază din Cetinje că la Berane, la frontiera muntenească a avut loc un foarte grav conflict între musulmani și creștini. Sunt mai mulți morți și răniți din ambele părți. Cauza acestui conflict este că s'a găsit un creștin asasinat.

INFORMAȚIUNI

Putem anunța cu siguranță că înainte de 1 Octombrie d. l. l. C. Brătianu, ministrul lucrărilor publice și ad-interim ministru al financelor, va inspecta în persoană traseul liniei ferate ce se va construi între Constanța și Tulcea. D-va va veni însoțit de d-l A. Saligny, directorul Căilor Ferate, și de mai mulți d-nii ingineri din serviciul tehnic superior. E vorba că la această interesantă excursiune prin mijlocul Dobrogei să la parte și d-nu St. Sibleanu, secretarul ministerului cultelor și instrucțiunii publice.

Locuitorii și autoritățile pregătite o frumoasă primire înalților oșpeți, drept recunoștință pentru sollicitudinea și atenția ce d-nu Ministru l. l. C. Brătianu poartă dobrogenilor.

—x—

Din cauză că două din principalii redactori ai ziarului nostru au lipsit din oraș săptămâna trecută, ziarul de față apare cu o întrerîcere de câte-va zile, însă tot în cursul săptămânii. De alt-fel asta este singura deviație ce ziarul „Centrul Dobrogei“ face de la o apariție regulată în decursul celor 18 săptămâni de când apare. Cu toată modestia ce ne caracterizăm, dar trebuie să recunoștem cititorilor, că nu prea sunt multe ziare de provincie care să apară cu atâta punctualitate.

—x—

In ziua de 23 Octombrie s'a judecat de către Curtea de apel din Galați, procesul comisariului Mantu din Babadag, inculpat pentru bătaie și arestarea ilegală a unui armean din Babadag, supus străin, pe care consiliul de miniștri l'a avertizat cu expulsarea.

Procesul s'a amânat pentru că atât reclamantul cât și pârîtul, din imprudența avocatului acestuia, au cerut amânarea.

Un fapt ce trebuie să ne dea de gândit s'a petrecut cu ocazia acestui proces. D-nu Procuror general Racoviceanu, a cerut achitarea comisariului Mantu, pe baza depunerii martorilor și a puțin serișelor acte pe cari d-nu Procuror de Tulcea, în zelul său nemărginit pentru a infiera administrația se bazase în rechizițiunile de darea în judecată ce făcuse.

Cum rămâne d-le Balasan, cu laudele d-tale că vei mânca fript pe Mantu?

Noroc că se găsesc la Galați înalți magistrați, care spre onoarea magistraturii și fericirea acestei țări, se desbracă de orice pasiune și înclinație pe dată ce au îmbrăcat toga dreptății. Noroc cu integri demnitari, cari nu lasă pe nenorociții funcționariși în ghiarele pasiunilor și animosităților personale, caracteristice mai ales societăților din orașelele mici.

—x—

In sfârșit după o îndelungă așteptare, Băbadăgenii au căpătat și ei favoarea de a mânca pâinea ceva mai estin. Pitarii au redus prețul pâinei cu 5 bani la kilogram.

—x—

De când s'au început lucrările preliminare pentru construcțiunea liniei ferate Tulcea-Babadag-Constanța, prețul viilor și a altor ecarere din Babadag s'au ridicat la prețuri colosale.

Numeroșii comercianți din diferite orașe mari ale țării au arătat dorința de a se stabili aci, de oarece după cum se afirmă, în Babadag se va construi o gară centrală.

—x—

Viile, atât cele de la „Ciair“ și cele de pe deluri, s'au cules. Vinul e puțin, dar de o calitate mult mai superioară de cât în anii precedenți.

—x—

Liga pentru propășirea Dobrogei a hotărît a premia pe învățătorii din jud. Tulcea și Constanța, care au cultivat mai bine grădinele școlilor, pe acei care au coruri mai bune și care au dat mai multă silință în predarea lucrului manual în școlile lor.

Pentru grădini au fost premiați cu bani și diplome: Diriginții școlii din Alacapa jud. Constanța și C. Vișinescu Casapchiei; Simion Leonescu dirigințele școlii din Luncavița jud. Tulcea și 6 învățători din jud. Tulcea cu diploma de mențiune onorabilă.

Pentru coruri au primit premii în bani:

C. Mihăilescu din Jijila, C. Boneiu din St. Gheorghe, N. Ludovic din Niculițel, Iord. Constantinescu din Agighiol, I. Dia-

conu din Somova și cu mențiune onorabilă dirigințele școlii din Oltina jud. Constanța.

Pentru lucru manual și cultura vermilor de mătase, cu premii în bani:

C. Vișinescu din Casapchiei, Gh. Adam din Baschiei, N. Ludovic din Niculițel, Cr. Caraman din Cogelac și V. Paladi din Greci (cel din urmă pentru cultura mătasei).

Premiile în bani s'a încredințat revisorului școlar V. Vartolac membru în comitetul ligii ca să le distribuie învățătorilor.

Diplomele se vor trimite după ce vor fi semnate de președintele ligii Gr. Tocilescu.

—x—

Toți învățătorii diriginți din școlile aflate în satele după lângă Dunăre și bălți au fost concentrați pentru 6 zile de către revisorul școlar, d-l V. Vartolac în Tulcea, pentru a învăța și împletitul uneltelor de pescuit printre alte lucrări manuale.

S'au deprins până la dexteritate împletitul următoarelor unelte:

Crăseicul (Cirpacul), plasa (vologul) năvodul, vârsia (viutirul), ședea pentru prins scrumbia. Prefectura în acest scop a acordat suma necesară pentru material și plata maestrului.

—x—

D-l sub-prefect al plășei Sulina comunică prefecturii, că în ziua de 27 Septembrie a căzut o ploie torențială în acel oraș, așa că apa a pătruns în localul sub-prefecturii caudându-i stricăciuni în valoare aproximativă de 600 lei.

—x—

S'a expulsat pe cale administrativă în virtutea ord. Ministerului de interne, No 21631, supusul bulgar Stane Atanasie Ognevof.

—x—

In ziua de 27 Septembrie, ora 3 jum. p. m., bordeiul lui Iuseim Iușer locuitor din Tulcea, Strada Română No. 65 surpându-se, a căzut peste soția numitului și peste un copil în etate de 2 ani. Aprópe era să-l ucidă, dacă nu intervenea la timp poliția, care a luat toate măsurile necesare, așa că atât copilul cât și mama s'au ales cu câteva leziuni.

—x—

La 28 Septembrie, ora 8 și un sfert, ivindu-se un foc la cafeneaua lui Ali Cadir, strada Sărăriilor No. 34 din Tulcea, focul a fost stins în urma concursului poliției și a căruțașilor.

—x—

Dumitru Bucilă, funcționar la axizul comunal din Tulcea, în noaptea de 27—28 s'a introdus în casa d-lui președinte al tribunalului local, de unde a furat mai multe lucruri. Tot acesta a fost prins spóind piese de 5 bani cu mercuri și le schimba necunoscătorilor drept monede de un leu. El a fost prins de poliție și dat pe mâna justiției.

—x—

In noaptea de 24—25 Septembrie; în Tulcea s'a comis un omor.

Iata cauzele și împrejurările în care s'a săvârșit crima: un locuitor din comuna Cășla anume Toma Tabanița, de origină rus, pripășit aci acum 8 ani din Ismail, cumpărându-și casă și móră în Cășla, a venit alaltă-eri în Tulcea, spre a-și cumpăra scânduri pentru móră.

După ce și-a cumpărat, cum dice el, scândurile, s'a întâlnit cu câțiva prieteni și petrecând noaptea,

a dormit la Teodor Vasile și și Dihonie. A doua-zi din întâmplare s'a întâlnit cu Ivan Voroniski lucrător la Comisiune, la Mahună (un fel de luntri mari cu care se cară piatra) cu care s'a împrietenit și petrecând până târziu, s'au dus amândouă de s'a culcat în Molneur No. 19. Peste noapte Ivan Voroniski, se dice că l'ar fi lovit pe Toma Tabanița peste mână, de unde s'a început o certă; apoi luându-se la bătaie, Toma Tabanița a ucis pe Ivan Voroniski aruncându-l în Dunăre.

La început criminalul n'a voit să declare nimic, negând cu desăvârșire crima, dar luându-se în de aprópe cercetare cele declarate mai înainte și găsindu-se neadevurate, numitul în cele din urmă a trebuit să declare că el a comis crima așa după cum s'a descris mai sus.

Instrucțiunea în această afacerea a fost condusă de însuși d. polițai Cernea, care și de astă-dată a știut să fie la înălțimea sa descoperind pe făptuitor și dându-l pe mâna justiției.

—x—

Sinuciderea din Strada Regală din București

Sâmbătă pe la ora 5 dimineața s'a găsit strangulat în casele cu No. 7 din strada Regală servitorea Ana Lazaconwsky.

Iată amănuntele:

Ana era în serviciul cismarului Swalb care locuște în casele cu No. 7 din sus pomenita stradă.

Sera, după ce stăpânul ei s'a culcat, Ana s'a retras în camera s'a de unde a eșit după o jumătate de oră, s'a dus într-o odaie vecină și s'a spânzurat cu o funie de grinda tavanului.

De dimineță unul din locatarii acelor case, vrând să intre în camera în care Ana se spânzurase, găsi ușa încuiată.

Se uită pe o mică fereastră și rămase îngrozit de spectacolul ce i se înfățișă ochilor.

Anunță imediat pe comisarul secției 6. Acesta sosi la fața locului, sparse ușa și constată sinuciderea.

Se presupune că Ana s'a spânzurat din pricină că era bolnavă de multă vreme și nu se putea vindeca.

Cadavrul a fost dus la institutul medico-legal.

SPECTACOLE

De curând a sosit în orașul Constanța trupa română de teatru sub conducerea simpaticului artist Al. P. Marinescu După câte am putut constata trupa este compusă din elemente foarte bune, până acum s'a jucat: Năbădăile musicale, Nitouche, Mascota, Clereta în concentrare, D'ași fi Rege, operele care au avut un frumos succes și în care s'a distins mai cu seamă, Mica dar precócea artistă Eleonora Marinescu căruia i s'a făcut adevărate ovațiuni de Public, care de asemenea s'a grăbit a da tot concursul său. Pentru Duminică ni se anunță „Coda Draoului“ una din cele mai frumoase opere comice. Indemnăm publicul a merge în număr cât se poate mai mare.

Ceia-ce e de regretat însă, după câte am aflat trupa ne va părăsi în curând, ar fi bine dacă s'ar lua inițiativa a face un abonament. Ast-fel și trupa ar fi asigurată și noi am avea o distracție în orașul Constanța.

Foșta Redacției

D-rei Poetria, Tulcea. Versurile ce ne-ați trimis le publicăm, dar cu o condiție. Duceți-le mai întâi la un chirurg să le mai tale din picioare, că prea sunt numeroase; mai numeroase chiar ca la miriapode.... (Să nu crezi că sunt calapode).

Corresp. Constanța. Mulțumim de informații și vă rog a ne procura cât de multe. Nu neglijați însă corectura căci... ne scoteți la ioc verși.

D-lui A. Babadag. Am luat nota de cele de mai sus; însă eu promisiunea cum rămâne?

G. de R. V. Ce cauți la 1 Octombrie iar la București? D'abia veniși. Ori fiind-că a plecat Amvoga.

Miss. București. A mai apărut veterinarul la suprafață, ori a plecat pe sub Dâmbovița la Munte?... (După răcoreală... mă 'ntelegi).

Costin Dimian. Rău era și cu rău, dar mai rău încă rău; nu-i așa? Dacă mai stătea rivalu pôte mai sta și eroina. Acum plângi singur pe ruinele Cartaginei.

Irgirg, Loco. Mai slăbește puțin șuruburile de la genunchi și ai să devii al mai prima dănuitor.

Gally, Idem. Ține-l mai de scurt, și mai multă practică de cât teorie; unu-două-trei nume la miliție se mai obișnuiește.

Id. de Bucurest. Am auzit că ai citit merou șilele astea și în special la Epigrafie. Vorba e însă dacă știi să descifrezi.

Na. Idem. Întâlnind persoana cu chestia 'mi a destăinuit totul. Ce credeai că noi nu aflăm?

C. Tulcea. Să nu te miri de întăzire, nici să crezi că nu ne am fi ținut de cuvânt dacă... e un d a e l pe care numai noi îl știm.

Zaf Loco. Să te mai lauzi că faci halne la Melik. Nu vezi că dracii de băeți au melic să te ia în primire.

Amie Loco. Scrie-ne mai precis la cine e alusia „Cotelor gôle“ fiind-că aici în Babadag sunt mai mulți cari țin să 'și revendice acest titlu. Eu le dau dreptate la toți.

Hecrrr Șteim. Babuși. De, Jupăno, și este, și nu este. Rađe-ți perciunii, lepădă caftanul, mânăneacă o fripturică de purcel ș'apoi când n'ai mai puțin a usturoi,

Vino să discuți cu noi,
Pân'atunci ia sêma mo!

Dud-ea Lența, Iscecea. Hôto! Vrei să ne traduci? Lasă că te înțelegem noi.
Pepa Vasile, Greci. Bine cuvântă părinte: ce taci? Ori te-a prins comêtru, când se întorcea de la mără?

**PREFECTURA JUD. TULCEA
PUBLICAȚIUNE**

No. 5637.—17 Sept. 1898.

Domnul Nicola St. Nicolaef, voind a deschide un stabiliment de cafenea și coloniale în comuna Potur din plasa Babadag.

În conformitatea instrucțiunilor ministeriale inserate prin «Monitorul Oficial» No. 152 din 1867.

Se publică acesta spre cunoștința generală că, în termen de 40 zile de astăzi, să se prezinte la această prefectură acei cari ar avea motive de a contesta moralitatea sau a denunța alte fapte ce ar cunoște că cad în greutatea numelui.

p. Prefect, **G. Cernescu**
Secretar, **Gr. Sandu**

ROMANIA

**PRIMARIA COMUNEI TULCEA
PUBLICAȚIUNE**

No. 12743—22 Septembrie 1898

În ziua de 7 Octombrie 1898, ora 3 p. m. urmând a se ține licitație publică orală pentru darea în întreprindere a construirii unui grilaj simplu din parî la șoseaua cimitirului Eternitatea, conform proiectului întocmit de Serviciul tehnic al orașului al cărui devis se urcă la suma de lei 870 bani 88 și în condițiunile art. 68—79 din legea contabilității publice.

Se publică, spre cunoștința generală, că acei ce vor voi să ia în întreprindere această lucrare se pot prezenta în toate zilele de lucru, cu 10 zile înainte de ziua

ținerii licitațiunii, pentru a consulta planurile, devisul, caetul de sarcini și celelalte piese ale proiectului care se află depuse în cancelaria Secretariatului Primăriei.

Supra-oferte nu se primesc.
Garanția provizorie va fi de lei 35, iar cea definitivă de lei 52 bani 25.

Primar, **Dinescu**
Secretar, **Gavriliu**

ROMANIA

**Politia Orașului Babadag
din județul Tulcea
PUBLICAȚIUNE**

No. 1789—22 Sept. 1898

Conform intervenirei D-lui Jude ocolului Babadag cu adresa No. 7697, se publică spre cunoștința generală că în ziua de 4 Octombrie a. c., ora 10 a. m., se va vinde prin licitație publică în piața acestui oraș averea mobilară a lui Gotlib Riter din comuna Cogelacu, în pretențiunea lui F. Veisenberg, și care avere se compune din 1) una iapă sură, căma în dreapta, 2) una iapă cu mânăz murgă tachisă, căma în dreapta, și una căruță nouă văpsită sistem nemțesc.

Doritorii care voese a lua parte la această licitațiune, sunt invitați ca la data mai sus indicată să se prezinte la locul arătat mai sus.

Politiaiu **V. G. POPA**

Lemnăria de Schele de VÎN-DARE la cazarmile nou.

La Tipografia Dimitrie Nicolaescu din Constanța, se execută or-ice lucrări atingătoare de această branșă.

**Aparatul Electric
„SANATATEA“**

inventat de
ION PETRESCU-CARPINIȘEANU

Cu mult superior tuturor celor din străinătate, fiind construit în toate părțile lui după principiile științei adevărate; modele de diferite mărimi și forme, spre a satisface exigențele variate ale publicului, vindecă: bôlele de stomac, Reumatism, bôle de ochi, de urechi, bôlele nervoase în genere și are o influență imediată și salutară asupra organelor Genito-Urinare și prin stimulațiunea ce imprimă tuturor funcțiunilor organismului, dându-le o mare vitalitate, îl face apt a elimina principiile tuturor bôlelor, ori ce numire ar avea.

Modele cu prețuri de la 3—6 lei se află de vânzare în Constanța la librăria d-lui D. Nicolaescu.

DE INCHIRIAT una cameră mobilată. A se adresa strada Mircea cel Mare No. 85.

La Librăria d-lui Dimitrie Nicolaescu din Constanța, se găsesc toate cărțile necesare școlilor.

FABRICA DE APE GAZOȘE CHIMICE PURE
Alexandru Andreescu
— FARMACIST —

Luând însumi direcțiunea fabricii, fac cunoscut numeroșii mele clientele și onor. public, că am montat-o din nou cu diferite aparate sistemul cel mai nou și nu trebuiețez în fabricațiune de cât acid carbonic lichid.

Primul Magazin și Atelier de Pălării

— GALANTERIE —

**STEFAN IONESCU
TULCEA. — Strada Elisabeta Dôrna. — TULCEA**

Am onore a înconștința pe onor. Clienteli că, pentru sezonul de vară, am sortat magazinul în cantități mari, cu tot felul de pălării pentru bărbați și copii, precum și tot felul de articole de galanterie, cravate, batiste, mănuși, ciorapi, galere, parfumărie, etc. etc., PREȚURI REDUSE, serviciul prompt. Se primesc și comande pentru confecțiuni de pălării după dorință.

Cu stimă
Stefan Ionescu.

Am onore de a aduce la conștința Onor. Public cu începere de la 1 Mai 1898

s'a restaurat și mobilat din nou
**HOTEL NAȚIONAL
— BABADAG —**

precum :

Restaurant, Berărie și Cafenea

unde domnii vizitatori vor găsi o BUCATARIE alasă, mâncări române-orientale. GRADINA în curte, în toate serile o orchestra națională va distra pe Onor. vizitatori. Serviciul prompt și prețurile moderate.

Cu deosebită stimă
Antreprenor, **N. Bănicescu**

**JULIUS GRAN
BABADAG**

Am onore a înconștința pe onor. public că am asortat Magazinul, în cantități mari, cu tot felul de

Băuturi, Coloniale și delicatose

Prăpote și de prima calitate.

Asemenea cu tot felul de unelte și obiecte pentru construcțiunile de case, etc., brôșce, balamale, săvoroșivere, rânțele, etc., etc.

Pe lângă articolele de Coloniale și ferărie, mai posed și un bogat asortiment de obiecte de menaj și țelărie, porcelanuri, scaune etc.

Papier HIGH-LIFE

Fumez le

PANAMA

**DOUCEUR
FINESSE &
SOLIDITE**

Ou ne fumez pas.

Depôt G-1: Creanga & Comp. — București, Str. Șepcari.

Hartia „Panama“ — un produs cu totul special al fabricilor Abadie din Franța — este fabricată din olandă amestecată cu orez, din care s'au extras cu desăvîrire bumbacul, ținindu-se chimicește seama de cantitatea de grăsime și de aromă a tutunurilor românești, scrupulos analizate în laboratoarele d-lui Pasteur savantul bacteriolog din Franța. Deci, 1) Nu încețoșează țigara; 2) Nu stinge țigara de fel; 3) Nu știrle gâtul.
Garanții complete și legale în contra falsificării.

**NOUA LIBRARIE ȘI PAPETARIE „ROMANA“
— BABADAG —**

VICTOR WELTER

Am onore a aduce la conștința Onor. Public și în special d-ilor: Invățători, Primari și Notari din prin comunele rurale, că cu începere de la 1 Iunie 1898, **am deschis și asortat**, noul meu magazin cu tot felul de material necesar cancelariilor ori cărei autorități.

Asemenea am adus un mare asortiment de cărți școlare, literare și științifice, precum și un stoc considerabil de rechizițe școlare, toate în vederea premiilor de ast-timp pentru elevi, prețuri foarte avantajoșe.

TABLOURILE

M. M. L. L. Regele și Regina și A. A. L. L. R. R. Principele și Principesa României

Precum și diferite altele cu peisaje

Se află de vânzare la Librăria D. Nicolaescu, din Constanța.

Gizat responsabil: **I. POPOVICIU.** TIP. „ROMANA“, DIMITRIE NICOLAESCU.—CONSTANȚA